

עמדת "פורום קהלת" בדבר הצורך המיידני לנהל מסד נתונים של זרים המבקשים לעזוב מרצון

על פי נתוני רשות האוכלוסין וההגירה שוהים כיום בישראל כ-107 אלף זרים חסרי מעמד חוקי (58 אלף תיירים ללא אשרה, 32 אלף מסתננים ו-18 אלף עובדים זרים ללא אשרה). רובם נמצאים בישראל מטעמים כלכליים. משבר הקורונה מייצר תמריץ טבעי למהגרי עבודה בלתי חוקיים (תיירים, עובדים זרים שאשרתם פגה ומסתננים) לעזוב את ישראל. מקורות ההכנסה הוקפאו בשל המשבר ורבים מהזרים חסרי המעמד מעדיפים לשוב למולדתם ולהנות מזכויות אזרחיות מלאות ומההון שצברו בעבודתם בארץ. המשבר מהווה הזדמנות בלתי חוזרת לסייע דרמטית בבעיה הכבדה – השתקעותם של שוהים בלתי חוקיים בישראל.

ואכן, התמריץ הטבעי עושה את שלו ושוהים בלתי חוקיים רבים פונים לרשות האוכלוסין וההגירה, לשגרירויות ולעמותות הסיוע בבקשה לקבל מידע על אפיקי העזיבה מרצון האפשריים בעת הזו. אך פניותיהם נתקלות בכמה מכשולים מרכזיים. אין מידע מונגש לשוהים הבלתי חוקיים לגבי אפשרויותיהם לצאת מישראל מרצון; המוקד הטלפוני של היחידה לסיוע ליציאה מרצון מפנה פונים לשגרירויותיהם להמשך בירור אפשרויותיהם; ולשכת היחידה ליציאה מרצון נמצאת בבני ברק ובלתי נגישה תחת מגבלות תקנות שעת החירום. יתרה מכך, למיטב ידיעתנו אין איסוף שיטתי של המידע אודות הפונים.

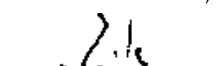
לפיכך מוצע בזאת:

- א. **לפרסם מידע מסודר** בשפות הרלוונטיות לגבי אפשרויות העזיבה מרצון של שוהים בלתי חוקיים (תיירים, עובדים זרים ומסתננים). כיום אין שום מידע נגיש באינטרנט בנושא.
- ב. **למסור לפונים את המידע** המעודכן ביותר ולא להפנות את הפונים לשגרירויות השונות. יש לנהל את הפונים כמו שמנהלים "לידים" במגזר העסקי. כל פונה מקבל טיפול שלם מתחילה ועד סיום ללא איבוד קשר עמו. כיום פונים רבים מופנים לשגרירויות ולצדדים שלישיים אחרים.
- ג. יש לאסוף את פרטי הפונים **ולנהל מסד נתונים הכולל רשימות** המתנה של זרים המבקשים לעזוב מרצון. טיוב המידע באשר לכמות המבקשים לעזוב ויעדי העזיבה יאפשר ריכוז מאמצים טכניים ודיפלומטיים מול מדינות היעד וקבלת החלטות מושכלת בקביעת המדיניות בעתיד.

הקמת מסד נתונים הכולל את רשימות המתנה לעזיבה מרצון תניח את התשתית העובדתית הנדרשת להפעלת מאמצים דיפלומטיים והשקעת משאבים לאומיים בסיוע לאותם זרים המבקשים לעזוב. לשם הדוגמה אם תיווצר רשימת המתנה שמית של 350 תיירים בלתי חוקיים ממולדובה אשר מבקשים לעזוב יקל לנהל את המגעים מול מולדובה ויהיה זה פשוט בהרבה לארגן את הטיסה היוצאת. יש לפעול בדחיפות על מנת להפוך את הצעדים הללו לאפקטיביים. יהיה זה אבסורד שלא לסייע לעזיבתו של שוהה בלתי חוקי המבקש לעזוב. העת הזו, לצד היותה שעת משבר, מהווה גם הזדמנות. יש לאתר את ההזדמנויות במדיניות ההגירה של ישראל ולנצלן.

בכבוד רב,

דוד פטר, עו"ד

אהרון גרבר, עו"ד